

Joan Clavera: "Es pretén finançar d'una altra forma l'estat del benestar"

Joan Clavera és catedràtic d'Economia Aplicada i degà de la Facultat d'Econòmiques de la UAB. En aquesta entrevista ens ajuda a entendre millor què són uns pressupostos i per a què serveixen.

—*Els pressupostos tenen vigència durant un any, i en canvi contenen mesures que van més enllà en el temps. Això com s'entén?*

—Quan prens una mesura monetària es nota immediatament: avui apuges els tipus d'interès i l'endemà els crèdits s'encareixen. En canvi, quan poses en funcionament una mesura fiscal, els seus efectes es noten durant els anys següents.

—*Segons sembla, l'any 95 les empreses es beneficiaran d'una reducció de les quotes a la Seguretat Social. L'any 96 continuaran gaudint d'aquesta reducció?*

—Si no es modifiquen les normes, sí. És una mesura amb vigència fins a nova ordre. Si no fos així, es produiria una gran inseguretat. Les empreses han de planificar les seves estratègies, i no hi ha res pitjor que la inseguretat. Cal tenir clar que la cosa més poruga en aquesta vida és un milió de pessetes. La seva por es reduirà, si veu clar un cert horitzó.

—*I no seria més entenedor d'introduir aquestes mesures en normes específiques, i no dins del paquet dels pressupostos?*

—En uns pressupostos, a més de la pura comptabilitat, que consisteix a fer quadrar ingressos i despeses, hi ha un seguit de mesures d'acompanyament. Seria molt insegur per als ciutadans que un govern pogués establir noves formes d'ingressos per decret. Posant-les dins la llei dels pressupostos, aquestes mesures han de passar pel Parlament i estan sotmeses a la discussió entre els partits, sota la publicitat dels mitjans de comunicació. És una mesura mínima de democràcia, que totes les economies democràtiques han adoptat des de fa bastant de temps.

—*Quins efectes es busquen amb la reducció de quotes a la Seguretat Social?*

—Reducir els costos de les empreses i fer-les més competitives. Una part molt

CARMÉ PUERTOLAS

Joan Clavera: "Espanya depuren poc els pressupostos d'un any per altre."

important dels pressupostos és la Seguretat Social i com es finança. Si reduïm les quotes de les empreses, algú ho ha de pagar, això. El problema és qui ho paga.

—*S'ha parlat de compensar aquesta rebaixa amb impostos indirectes, com la gasolina i el tabac. Els diners de les quotes anaven directament a la Seguretat Social; qui ens assegura que els que es recaptin per altres vies tapanen el forat que deixen les quotes a la Seguretat Social?*

—Si detraïem una part dels ingressos de la Seguretat Social, l'una de dues: o reduïm l'estat del benestar o bé el financem d'una forma diferent. Segons tots els indicis, el que es pretén es de finançar-lo d'una forma diferent.

—*Fins a quin punt és just que, l'estat del benestar, el paguin més els fumadors o els qui tenen cotxe?*

—S'han pensat diverses alternatives, com per exemple un impost sobre el consum energètic. La via de la gasolina i el tabac sembla més eficient i potser més justa. Tots sabem que el tabac és un vici en què les persones tenen tot el dret a caure, però que porta unes despeses al conjunt de la societat. S'ha de-

mostrat que els efectes del tabac augmenten les despeses precisament de la Seguretat Social. En el cas de la gasolina: en principi, qui té vehicle és un ciutadà privilegiat respecte a qui no en té. Si, a més, consumeix molta gasolina, vol dir que potser té una segona residència o agafa el cotxe de forma poc racional...

—*Quin pes tenen els pressupostos en la política econòmica d'un país?*

—En els països democràtics més desenvolupats i amb més tradició en aquests temes els pressupostos són una cosa molt important i definitiva. Però, en aquest país hi ha dos problemes bàsics. Els pressupostos es fan també amb fotocopiadora. Per exemple, si els funcionaris tenim el sou congelat, la previsió de despeses es fa fotocopiant el pressupost de l'any anterior. D'aquí ve el famós fons dels rèptils. Quan Cuba depenia d'Espanya, l'estat tenia un fons cada any per a matar caimans que es menjaven criatures a Cuba. L'estat recompensava els caçadors amb aquest fons per estimular la caça de caimans. Quan Cuba va deixar de ser espanyola, durant molt i molt de temps el Govern espanyol va tenir a disposició uns diners en concepte de fons de rèptils, i com que ja no hi havia rèptils, els dedicava al que volia.

—*Un fons reservat?!*

—Sí, sí, era, de fet, el primer fons reservat... Bé, tornant al que volia dir. Hi ha dos problemes. En aquest país, d'un any per altre depuren poc els pressupostos, i a més hi ha la mala tendència de no ajustar-s'hi, de no fer-ne cas. La Comissió Europea ha hagut d'advertir el Govern espanyol en aquest sentit.

—*Per la informació que en té: els pressupostos d'enguany són de dretes o d'esquerres?*

—És difícil de contestar, perquè el nostre nivell d'atur ho distorç. Si és veritat que tots els partits, de dreta i esquerra, tenen, com a primer objectiu, de reduir l'atur, el marge entre uns pressupostos de dretes i uns d'esquerres és petitíssim. M'atreveria a dir que en una economia oberta com la nostra el grau de llibertat d'un govern en aquest sentit és molt petit.

E. V.